

Etter åtte år med forskningsfiske, ble kongekrabbefisket i Barentshavet i 2002 et ordinært fiskeri med hele 127 deltagende fartøyer. Bifangsten av krabben i garn- og linefisket, som i mange år har vært et betydelig problem, ble redusert i 2001 sammenlignet med tidligere år. Bestanden av fangstbar kongekrabbe i norsk sone i Barentshavet er anslått til å være ca. 1 million individer i 2002, og dette er en betydelig økning fra 2001. Dette skyldes god rekruttering til denne delen av bestanden.

Fisket

Fra oppstarten i 1994 var kongekrabbefisket organisert som et forskningsfiske, men fra og med 2002 ble det innført kommersielt fiske etter kongekrabbe i norsk sone. I alt 127 fartøyer deltok med en fartøyskvote på ca. 700 stk, og av den norske kvoten på 100.000 krabber var 10.000 krabber satt av til forskningsformål. Fiskeriforskning engasjerte 12 båter til et forskningsfiske med hovedformål å samle inn data på utbredelsen av krabben i vestlige områder, samt fangst- og biologiske data i hele utbredelsesområdet i norsk sone.

Gjennomsnittsvakta for krabben i det norske fisket gikk noe ned i 2002 i forhold til året før, noe som sannsynligvis skyldes størrelsessammensetningen i krabbebestanden i

Tabell 5.5.1

Det norske kongekrabbefisket. Totalkvot, antall deltagende fartøy, fartøyskvote og gjennomsnittsvekt av fanget krabbe i det norske fisket etter kongekrabbe i perioden 1994-2002.

The Norwegian king crab fishery. Total quota, number of participating vessels, vessel quota and mean weight of crabs caught during the fishery in the period 1994-2002.

År	Total kvote (antall krabber)	Antall fartøy	Fartøy kvote (antall krabber)	Gjennomsnittsvekt (kg)
1994	11 000	4	2 750	3,4
1995	11 000	4	2 500	4,0
1996	15 000	6	2 500	4,7
1997	15 000	6	2 500	4,6
1998	25 000	16	1 562	5,1
1999	37 500	24	1 540 (+)	5,4
2000	37 500	33	1 100 (+)	5,1
2001	100 000	123	750 (+)	4,3
2002	100 000	127	700 (+)	4,1

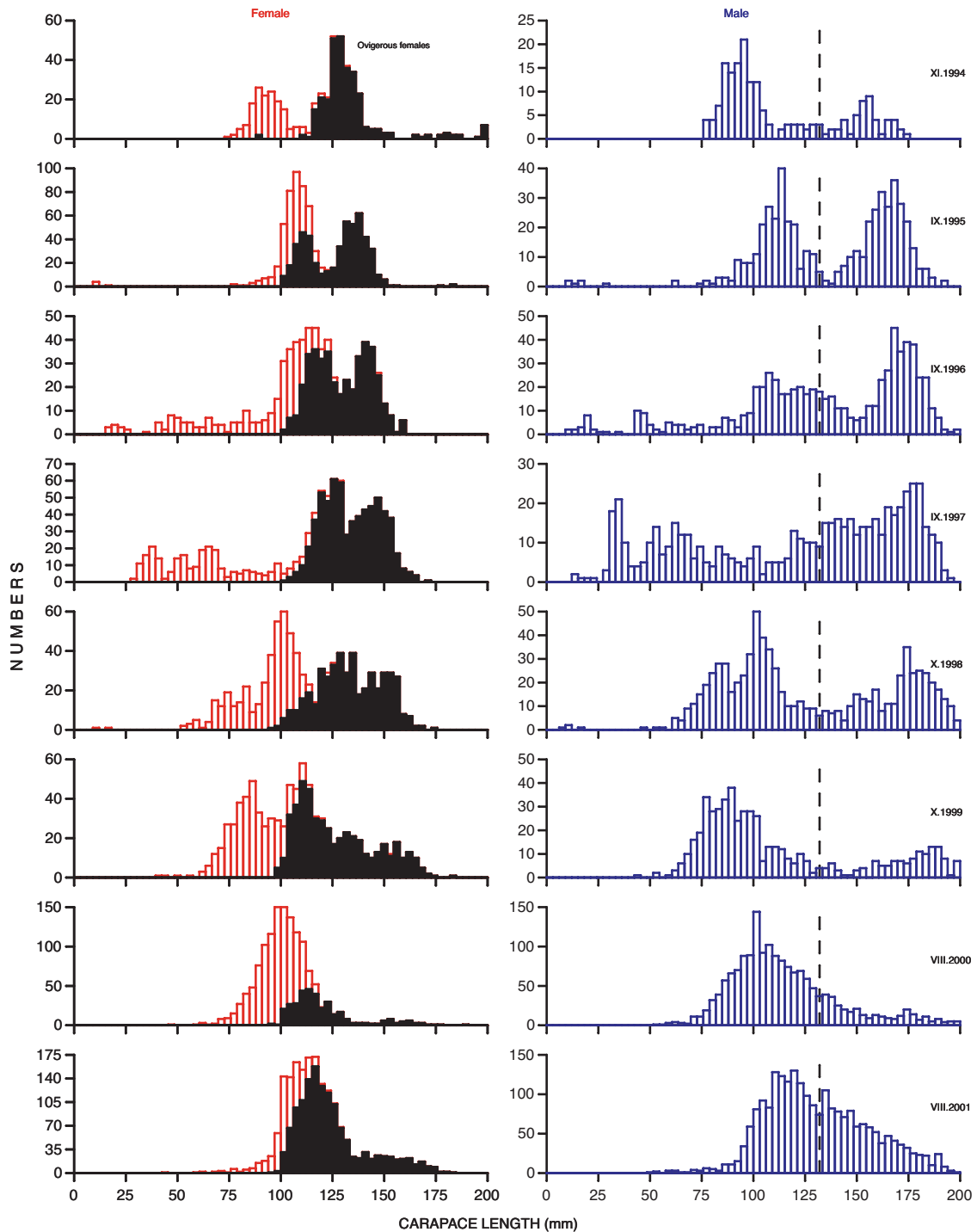
(+) refordeling av kvote ga noen båter tilleggskvote mot slutten av fisket.

KONGEKRABBE - *Paralitodes camtschatica*

Utbredelse: Krabben finnes i dag både langs kystområdene og til havs i det sørlige Barentshavet, og finnes i dyp fra ca. 5–400 m, avhengig av årstiden. Blir sjelden 8 kg, skjoldlengde på 2–23 cm i norske farvann.

Biologi: Kongekrabben er introdusert til Barentshavet fra Okhotskhavet i Det fjerne østen. Dietten til krabben består av bunndyr og planter av mange slag hvor børstemark og små muslinger står øverst på listen over byttedyr. Krabben er en kaldtvannsart og finnes helst ved lave temperaturer (0–5 grader). Krabben blir kjønnsmoden ved en skallengde på ca. 11 cm og går med utrogn hele året før eggene klekkes på våren. Larvene har et pelagisk stadium som varer ca. 1,5 måned før de bunnslår på grunnvann hvor yngelen oppholder seg de første 2–3 åra.

Figur 5.5.1

Størrelsesfordeling av kongekrabbe fra den norske delen av Varangerfjorden i perioden 2000-2002. Høyre del av figuren er hanner og venstre del er hunner. Vertikal stiplet linje angir minste tillatte skjoldlengde for fangst. Carapace length distribution of king crabs caught in the Norwegian part of Varanger, in the period 2000-2002. Right part of the figure are males and left part females. Dotted line is minimum legal size for males.

Varanger (Tabell 5.5.1). Problemene med lav kjøttfyllingsgrad tidligere år var ikke fremtredende i 2002. Årsakene til dette er sannsynligvis flere, men fraværet av gamle individer i bestanden, samt at fiskerne er blitt flinkere til å skille ut krabber med dårlig fylling ser ut til å være viktigst.

Bifangst av krabbe i garn- og linefisket har ført til betydelige problemer i det kystnære fisket i Øst-Finnmark siden krabben dukket opp først på 1990-tallet. Fiskeriforskning fortsatte registreringen av denne bifangsten også i 2002 i samarbeid med Fiskeridirektoratets regionkontor i Finnmark. Bifangst

sten av kongekrabbe på torskegarn i Varanger, som fortsatt er hovedområdet for krabbe, har gått betydelig ned siden 1999, mens den har økt noe i Tana. På line har det vært en liten økning i alle områder med krabbe, men på denne brukstypen er bifangsten beskjedent sammenlignet med torskegarn og rognkjeksgarn. Potensielt sett er rognkjeksfisken det som er mest utsatt for bifangst siden dette fisket foregår på områder hvor krabben samler seg i store mengder på våren.

Beregningsmetoder

Kartleggingstoktene etter kongekrabbe ble delt i to perioder høsten 2002, hvor den første gikk til Varangerfjorden inkludert Vardøområdet, og den andre i områdene Østhavet, Tana, Nordkyn og Laksefjorden. Krabbebestanden ble kartlagt ved hjelp av krabbetrål og firkanteiner som i tidligere år. Brukstop og dårlige værforhold gjorde at andre del av kartleggingsperioden ble delvis mislykket. Området Østhavet er derfor ikke inkludert i bestandsberegningene for 2002.

Bestandsgrunnlaget

Størrelsessammensetningen i krabbebestanden i Varanger viser at de tallrike årsklassene som første gang ble registrert i 1997 fortsatt dominerer i bestanden, og store deler av disse har nådd fangstbar størrelse (Figur 5.5.1). Disse årsklassene vil også bidra til en betydelig rekruttering til den fangstbare delen av bestanden i 2003. Fra og med 2004 vil rekrutteringen til fangstbar bestand gå betydelig ned, og det er ikke registrert nye sterke årsklasser som vil bedre denne situasjonen i årene som kommer.

I andre områder i krabbens utbredelsesområde er situasjonen annerledes, men lave bestandsanslag i disse områdene gjør det vanskelig å forutsi utviklingen fremover.

Bestandsindeksene for fangstbare hannkrabber i norsk sone for 2002 viser nesten en dobling i forhold til 2001 til tross for at det viktige området Østhavet er utelatt (Tabell 5.5.2). Det er fortsatt knyttet stor usikkerhet til disse bestandsindeksene, men en antar at fangstbar mengde kongekrabbe i norsk sone i 2002 var i størrelsesorden ca. 1 millioner stk.

Anbefalte reguleringer

Det er enighet mellom Norge og Russland om å fange 20 % av fangstbar mengde hvert år. En slik kvote antas å vedlikeholde bestanden på nåværende nivå. For 2003 er kvoten derfor satt til 200.000 hanner over minstemål i norsk sone og 600.000 hanner over minstemål i russisk sone.

Summary

Since 1994, the Norwegian king crab fishery has been administrated as a research fishery on continuously increasing TAC's. In 2002 this fishery became an ordinary commercial fishery on a TAC of 100,000 specimens. Bycatches of king crabs in gillnet and longline fishery decreased in 2001 compared to earlier years in Varanger. The legal-sized stock in NEZ was estimated to ab. 1 mill. specimens in 2002 and the recruitment to the fishable stock is good. This situation will continue also in 2003, but in 2004 the recruitment to the legal-sized stock will decrease noticeably.

Tabell 5.5.2

Bestandsestimater av fangstbar kongekrabbe (hanner) i russisk (REZ) og norsk (NEZ) økonomisk sone i perioden 1995-2002.

Stock estimates of red king crab in Russian (REZ) and Norwegian (NEZ) economic zone during the period 1995-2002.

Antall fangstbare hanner (CaWi ≥ 150 mm eller CaLe ≥ 132 mm)			
År	REZ	NEZ	REZ + NEZ
1995	250 000	54 000	304 000
1996	155 000	87 000	242 000
1997	316 000	110 000	426 000
1998	801 000	150 000	951 000
1999	1 508 000	Ikke estimert	-
2000	1 513 000	676 000	2 189 000
2001	1 494 000	445 778	1 939 778
2002	3 271 000	798 552	4 069 552